gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z21-020227
Onderwerp:	toekomst buitenbaden II
Datum:	10 augustus 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	J.G.A.M. den Teuling
Gevraagd besluit:	1. In te stemmen met de businesscases van de burgerinitiatieven in Vlodrop en Montfort; 2. Ten aanzien van de businesscase voor 't Sweeltje in Montfort akkoord te gaan met een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 12.500, met ingang van 2022; 3. Ten aanzien van de businesscase voor 't Ploensjbad in Vlodrop akkoord te gaan met een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 12.500, met ingang van 2022; 4. Een voorziening voor groot onderhoud van € 29.000 jaarlijks, volgens bijgevoegde kostenramingen op te nemen in de begroting; 5. Besluitpunt 3 te effectueren onder voorbehoud van instemming met de businesscase voor de integrale dorpsaccommodatie Vlodrop in de gemeenteraadsvergadering van 11 november 2021; 6. Voor beide buitenbaden het exploitatiejaar 2022 als pilotperiode te beschouwen en beide exploitaties, samen met de burgerinitiatieven in Q4-2022 te evalueren ten aanzien van de levensvatbaarheid; 7. Op basis van de evaluatie onder besluitpunt 6 uiterlijk eind Q4-2022 besluitpunten 2 tot en met 4 definitief en structureel te effectueren dan wel te stoppen; 8. Akkoord te gaan met bijgevoegde begrotingswijziging nr. 12.
Bijlage(n):	1. Businesscase 't Sweeltje Montfort 2. Businesscase 't Ploensjbad Vlodrop 3. Kostenramingen groot onderhoud buitenbaden 4. Concept raadbesluit toekomst buitenbaden 5. Begrotingswijziging nr. 12

Inleiding, aanleiding en doelstelling

Op 22 april 2021 heeft uw raad ingestemd met het openstellen van de buitenbaden in Vlodrop ('t Ploensjbad) en Montfort ('t Sweeltje) voor een laatste jaar, binnen de daarvoor nog beschikbare financiële ruimte. Het zomerseizoen is gaande en in beide dorpen zijn burgerinitiatieven aan het werk om het beheer van de zwembaden zoveel als mogelijk zelfstandig te organiseren.

Met uw raad is op 22 april ook afgesproken dat wij vóór de begrotingsbehandeling 2022-2025 een businesscase van beide burgerinitiatieven aan u voorleggen. Uit die businesscases moet blijken of de gemeenschap in Montfort en Vlodrop bereid en in staat is om een zelfstandige exploitatie te voeren over "hun" buitenbad. Deze businesscases hebben we ontvangen en leggen we vandaag, met ons advies, aan u voor.

Bevoegdheid

De wettelijke bevoegdheid om over dit thema te besluiten ligt primair bij de gemeenteraad.

Reden besluit

Het gaat over een burgerinitiatief en te maken keuzes in de gemeentebegroting.

Gevraagd besluit

Uw raad wordt gevraagd:

1. In te stemmen met de businesscases van de burgerinitiatieven in Vlodrop en Montfort;
2. Ten aanzien van de businesscase voor 't Sweeltje in Montfort akkoord te gaan met een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 12.500, met ingang van 2022;
3. Ten aanzien van de businesscase voor 't Ploensjbad in Vlodrop akkoord te gaan met een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 12.500, met ingang van 2022;
4. Een voorziening voor groot onderhoud van € 29.000 jaarlijks, volgens bijgevoegde kostenramingen op te nemen in de begroting;
5. Besluitpunt 3 te effectueren onder voorbehoud van instemming met de businesscase voor de integrale dorpsaccommodatie Vlodrop in de gemeenteraadsvergadering van 11 november 2021;
6. Voor beide buitenbaden het exploitatiejaar 2022 als pilotperiode te beschouwen en beide exploitaties, samen met de burgerinitiatieven in Q4-2022 te evalueren ten aanzien van de levensvatbaarheid;
7. Op basis van de evaluatie onder besluitpunt 6 uiterlijk eind Q4-2022 besluitpunten 2 tot en met 4 definitief en structureel te effectueren dan wel te stoppen;
8. Akkoord te gaan met bijgevoegde begrotingswijziging nr. 12.

Risico's

De kans bestaat dat, als u geld beschikbaar stelt en inzet om de buitenbaden in stand te houden, één of beide buitenbaden op (korte) termijn niet levensvatbaar is.
In de afgelopen jaren heeft uw raad voor uitvoering van het accommodatiebeleid in alle kernen en voor diverse burgerinitiatieven incidenteel en structureel geld beschikbaar gesteld.

Doelstelling hiervan was en is het terugdringen van gemeentelijke kosten voor ons maatschappelijk vastgoed en tegelijk maximaal behoud van voorzieningen in de keren. Het beoogde effect hiervan is versterking van de verbinding in en tussen de dorpen en bevorderen en behouden van de leefbaarheid.

Om dit na te streven accepteren we dat er onzekerheid blijft over levensvatbaarheid van deze accommodaties en de inzet van gemeenschapsgeld hiervoor. Dit geldt daarmee ook voor uw keuze ten aanzien van de buitenbaden. Als risico beperkende maatregel stellen we voor om het eerste exploitatiejaar als pilotperiode te beschouwen.

Toelichting

Zoals op 22 april 2021 aan uw raad meegedeeld, is de exploitatie van de buitenbaden in Montfort en Vlodrop al jaren niet kostendekkend. Daarbij is de huidige technische staat onderzocht, waaruit blijkt dat er op korte termijn kosten noodzakelijk zijn, om beide complexen voor de komende jaren voldoende functioneel te houden. Met de ingezette koers van het accommodatiebeleid en de keuzes in de begroting, wordt er van uitgegaan dat de buitenbaden worden gesloten, tenzij een burgerinitiatief bereid en in staat is om de exploitatie van de gemeente over te nemen. In beide dorpen is dat door inwoners opgepakt, wat heeft geresulteerd in een plan waarmee de gevormde burgerinitiatieven willen laten zien dat zij bereid en in staat zijn om beheer en exploitatie over te nemen van de gemeente. De businesscases zijn als bijlagen 1 en 2 toegevoegd aan dit voorstel.

Een afweging sec op basis van geld betekent dat de buitenbaden moeten sluiten; een sluitende exploitatie zonder externe bijdrage is niet realistisch. In de businesscases is echter te lezen dat er meer factoren een rol kunnen of moeten spelen bij die afweging. Door het in stand houden van de buitenbaden, blijft een voorziening voor de gemeenschap en vooral de jongere inwoners van Roerdalen behouden. Door het ontplooien van (meer) activiteiten op deze accommodaties ontstaat er meer binding binnen het dorp en de dorpen onderling. Het versterkt de samenhang (mensen ontmoeten elkaar), het kan bijdragen aan behoud of misschien zelfs groei van verenigingen.

Kort gezegd draagt instandhouding van deze accommodaties positief bij aan de leefbaarheid. Dat vraagt om een bredere afweging dan alleen de beschikbaarheid van geld in de gemeentebegroting. Die bredere afweging hebben wij gemaakt.

<u>'t Ploensjbad</u>
In Vlodrop is een initiatiefgroep, die inmiddels wordt vertegenwoordigd door de Stuurgroep Dorpsontwikkeling Vlodrop (SDV), aan de slag gegaan met het uitwerken van een plan voor de exploitatie van het buitenbad. SDV vertegenwoordigt overigens nog steeds dezelfde groep mensen, die zich al sinds enkele jaren inzet voor de ontwikkeling van een dorpsaccommodatie in Vlodrop. Daarbij is van belang om op te merken dat het (behoud) van het buitenbad onderdeel vormt van de multifunctionele accommodatie.

Daarin worden de school met kindpartners, een sport- en activiteitenzaal met ontmoetingsruimte en het dorpshuis gehuisvest (verdeeld over twee locaties, te weten op de plek van De Roerhal en in de Blokhut).

De toekomst van 't Ploensjbad is daarom ook afhankelijk van die ontwikkeling. Over de school heeft uw raad op 8 juli 2021 een besluit genomen door vaststelling van het Integraal HuisvestingsPlan Onderwijsaccommodaties (IHP). Over het dorpshuis Vlodrop nog niet.
De behandeling daarvan is vooralsnog geagendeerd voor uw vergadering van 11 november 2021.

't Sweeltje
Nadat bleek dat overname of participatie door een marktpartij niet lukte, zijn vrijwilligers, die zich de laatste jaren al inzetten voor het beheer van 't Sweeltje, aan de slag gegaan om een plan te maken. Daarmee willen zij aantonen dat er draagvlak is in het dorp om zelfstandig verantwoordelijk te zijn voor de exploitatie van 't Sweeltje. In het plan (de businesscase) wordt ook toegelicht waarom de gemeenschap wilt dat het buitenbad open blijft, hoe zij dit gaat organiseren en wat daarvoor nog van de gemeente wordt gevraagd. Zo wordt er in het plan van uitgegaan dat de gemeente de kosten van groot onderhoud betaalt en wel zodanig dat de accommodatie ten minste de komende vijf jaar en met een doorkijk van tien jaren, zelfstandig kan worden geëxploiteerd.

Daarbij wordt er door beide burgerinitiatieven uitgegaan van kostenbesparing door zelfwerkzaamheid en verhoging van omzet door extra activiteiten. Deze uitbreiding kan planologisch tijdelijk mogelijk gemaakt worden door een Omgevingsvergunning te verlenen voor het afwijken van het bestemmingsplan voor het beoogde (extra) gebruik van de gronden.

Middelen

Met uw raad hebben we afgesproken om ook voor het maatschappelijk vastgoed, dat niet specifiek is uitgewerkt in het accommodatiebeleid (buitenbaden, jeugdhuizen, buurthuizen), voorstellen aan u te doen. Ons advies over de buitenbaden, ook naar aanleiding van uw besluitvorming eerder dit jaar (22 april), ligt nu voor.

In de begroting is al rekening gehouden met afstoting of sluiting van de buitenbaden en zijn voorzieningen voor (onderhouds)kosten naar beneden bijgesteld. Hiermee wordt beoogd dat de exploitaties van deze accommodaties vanaf 2022 volledig uit de begroting worden gehaald.

't Ploensjbad:
Hieronder is in tabelvorm weergegeven wat de opbrengsten en kosten van 't Ploensjbad van de afgelopen jaren waren volgens de gemeentebegroting en de verwachte opbrengsten en kosten vanaf 2022, volgens de businesscase van het burgerinitiatief.

Begroting gemeente 2017 - 2020

	2017	**2018**	**2019**	**2020**
Inkomsten	4.451	5.876	5.212	5.853
Personeelskosten	15.560	19.867	19.989	14.598
Diverse kosten	5.446	3.567	5.287	7.007
Onderhoud	6.079	4.069	10.447	4.071
Voorziening groot onderhoud	15.000	15.000	15.000	15.000
Resultaat*	**- 37.633**	**- 36.627**	**- 45.512**	**- 34.823**

*Dit resultaat wijkt af van de opgave in de businesscase van het burgerinitiatief; de afwijking wordt verklaard door de dotatie groot onderhoud (zie ook de opmerking hierover van SDV in hun businesscase op pagina 8).

Businesscase burgerinitiatief SDV jaar 1 (2022) en 5 (2026)

	Jaar 1	**Jaar 5**
Inkomsten	6.650	6.650
Personeelskosten	12.500	1.250
Diverse kosten	14.650	11.900
Onderhoud	8.500	8.000
Voorziening groot onderhoud	5.000	5.000
Resultaat	**- 34.000**	**- 19.500**

De businesscase van SDV laat in het eerste jaar een tekort zien van afgerond € 34.000 wat vooral wordt verklaard door de post personeelskosten. Het burgerinitiatief gaat er namelijk van uit dat het niet direct haalbaar is om het beheer volledig met vrijwilligers in te vullen. Dit wordt voorzien in jaar 2 of 3; het tekort loopt vooral door deze afnemende kostenpost na 5 jaar terug naar afgerond € 19.500.

Daarbij valt op dat de begrote storting in de onderhoudsvoorziening laag is ten opzichte van de gemeentelijke voorziening in de afgelopen jaren. Daarentegen was de hogere dotatie door de gemeente deels onbenut is gebleven, omdat enkel het meest noodzakelijke onderhoud is uitgevoerd. Dit vanwege de onzekerheid over de mogelijke overdracht dan wel sluiting van de buitenbaden.

't Sweeltje:
Hieronder is in tabelvorm weergegeven wat de opbrengsten en kosten van 't Sweeltje van de afgelopen jaren waren en de verwachte opbrengsten en kosten vanaf 2022, volgens de businesscase van het burgerinitiatief.

Begroting gemeente 2017 - 2020

	2018	**2019**	**2020**
Inkomsten	8.098	5.325	5.980
Personeelskosten	17.693	20.350	18.984
Diverse kosten	25.549	28.801	20.721
Onderhoud	4.089	3.394	272
Voorziening groot onderhoud	15.000	15.000	15.000
Resultaat*	**- 45.627**	**- 62.220**	**- 48.997**

Businessplan burgerinitiatief 2022 e.v.

	2022	**2023 e.v.**
Inkomsten	9.742	9.742
Personeelskosten	4.590	4.590
Diverse kosten	10.734	10.734
Onderhoud	1.020	1.020
Voorziening groot onderhoud	PM	PM
Resultaat	**- 6.602**	**- 6.602**

In de businesscase van het burgerinitiatief in Montfort is een verhoogde begroting van de inkomsten opgenomen. Dit is gebaseerd op uitbreiding van activiteiten en meer bezoekers van het zwembad; in de businesscase wordt dit nader toegelicht. Anderzijds is nog geen voorziening voor groot onderhoud opgenomen. Voor deze post wordt ervan uitgegaan dat de gemeente deze kosten betaalt. Het resultaat is een jaarlijks tekort in de exploitatie van € 6.602.

Voor de dekking van de exploitatietekorten en de kosten van groot onderhoud van beide buitenbaden, zoals begroot in de businesscases, zijn geen middelen beschikbaar in de gemeentebegroting.

Als uw raad akkoord gaat met ons voorstel om op basis van de businesscases, de buitenbaden in stand te houden, door ze over te dragen aan de twee burgerinitiatieven, dan heeft dat jaarlijks de volgende financiële gevolgen: Voor de dekking van de exploitatietekorten en de kosten van groot onderhoud van beide buitenbaden, zoals begroot in de businesscases, zijn geen middelen beschikbaar in de gemeentebegroting.

Met dit voorstel, op basis van de ontvangen businesscases en de beoordeling daarvan, wordt geadviseerd om alsnog middelen beschikbaar te stellen en daartoe bijgevoegd voorstel te doen aan de raad. Als uw college akkoord gaat met het voorstel aan de raad om de buitenbaden in stand te houden door ze over te dragen aan de twee burgerinitiatieven, dan heeft dat jaarlijks, de komende vijf jaar, de volgende financiële gevolgen:
- Groot onderhoud volgens actuele bouwkundige en technische beoordeling: € 29.000 (dit bedrag is gebaseerd op de kostenramingen in bijlage 3 bij dit voorstel).
- Exploitatiebijdrage voor beide buitenbaden samen: € 25.000

Totaal is dit jaarlijks € 54.000. Hiervoor is een begrotingswijziging nodig; deze is als concept als bijlage 5 toegevoegd aan dit voorstel.
NB: In de richtinggevende Nota van 2014 was als financiële voorwaarde opgenomen dat de bijdrage van de gemeente voor de buitenbaden in totaal niet meer dan € 60.000,- mag bedragen (Note: dit is een niet geïndexeerd bedrag). Het voorliggende advies valt binnen dit kader.

We gaan het bedrag dat nodig is voor groot onderhoud in de eerste vijf jaar (totaal € 146.000, weergegeven in bijgevoegde kostenramingen) niet in één keer uitgeven voor functionele overdracht, maar als gespreide uitgave en deze jaarlijks te beoordelen op basis van evaluatie met de burgerinitiatieven (net als bij de andere overgedragen accommodaties).

Daarbij wordt het eerste jaar als pilot beschouwd, waarmee eind 2022, op basis van die evaluatie, de levensvaatbaarheid van de zelfstandige exploitaties wordt getoetst. De uitkomst van de evaluatie van de pilotperiode leggen we voor aan uw raad, waarmee uw raad eind 2022 de keuze heeft om definitief al dan niet in te stemmen met de structurele overdracht en daarmee samenhangende bijdragen.

Planning en uitvoering

Na uw raadsvergadering wordt het besluit gepubliceerd en gedeeld met de burgerinitiatieven. Voor de structurele overname van het beheer na de pilotperiode maken we in 2022 afspraken binnen de door uw raad gestelde kaders, in lijn met het accommodatiebeleid en leggen deze vast in een overeenkomst met de burgerinitiatieven.

Evaluatie

Voor beide buitenbaden beschouwen we het exploitatiejaar 2022 als pilotperiode. We zullen beide exploitaties, samen met de burgerinitiatieven in Q4-2022 evalueren ten aanzien van de levensvatbaarheid.

Communicatie en participatie

Uw besluit wordt gecommuniceerd in de gebruikelijke media, huis-aan-huis blad en via de website van de gemeente. Voorts is het aan de burgerinitiatieven om ook andere media te gebruiken.

Sint Odiliënberg, 10 augustus 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta